

Justitieutskottets betänkande 2021/22:JuU4

Aggressionsbrottet i svensk rätt och svensk straffrättslig domsrätt

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till ändringar i bl.a. brottsbalken, rättegångsbalken och lagen om straff för folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser samt om godkännande av ändringar i Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen.

Förslagen syftar till att Sverige ska kunna tillträda de s.k. Kampala-ändringarna avseende aggressionsbrott och vissa andra ändringar i Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen. Vidare föreslås att aggressionsbrott kriminaliseras i svensk rätt. Straffet ska vara fängelse på viss tid, lägst fyra och högst arton år eller på livstid. Regeringen föreslår även att lagstiftningen om svensk straffrättslig domsrätt förtydligas, moderniseras och anpassas till folkrätten genom att det införs ett nytt 2 kap. i brottsbalken.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2022.

Utskottet föreslår att riksdagen avslår ett motionsyrkande.

I betänkandet finns en reservation (V).

Behandlade förslag

Proposition 2020/21:204 Aggressionsbrottet i svensk rätt och svensk straffrättslig domsrätt.

Ett yrkande i en följdmotion.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Utskottets överväganden	6
Aggressionsbrottet i svensk rätt och svensk straffrättslig domsrätt	6
Reservation	10
Borttagande av livstidsstraff, punkt 1 (V)	10
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	11
Propositionen	11
Följdmotionen	12
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	13
<i>Bilaga 3</i>	
Reservantens lagförslag	54

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Borttagande av livstidsstraff

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2014:406) om straff för folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:204 punkt 3 och avslår motion

2020/21:4085 av Linda Westerlund Snecker m.fl. (V).

Reservation (V)

2. Aggressionsbrottet i svensk rätt och svensk straffrättslig domsrätt

Riksdagen

- a) antar regeringens förslag till
 1. lag om ändring i brottsbalken,
 2. lag om ändring i lagen (2014:408) om ändring i lagen (1998:1703) om ändring i brottsbalken,
 3. lag om ändring i rättegångsbalken,
 4. lag om ändring i miljöbalken,
 5. lag om ändring i lagen (1957:668) om utlämning för brott,
 6. lag om ändring i lagen (1966:314) om kontinentalsockeln,
 7. lag om ändring i lagen (1976:19) om internationellt samarbete rörande lagföring för brott,
 8. lag om ändring i lagen (1978:801) om internationellt samarbete rörande kriminalvård i frihet,
 9. lag om ändring i lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg,
 10. lag om ändring i lagen (1982:316) med förbud mot könsstympning av kvinnor,
 11. lag om ändring i lagen (1982:963) om rymdverksamhet,
 12. lag om ändring i jaktlagen (1987:259),
 13. lag om ändring i lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon,
 14. lag om ändring i fiskelagen (1993:787),
 15. lag om ändring i lagen (1994:569) om Sveriges samarbete med de internationella tribunalerna för brott mot internationell humanitär rätt,
 16. lag om ändring i lagen (1995:732) om skydd för gravfriden vid vraket efter passagerarfartyget Estonia,
 17. lag om ändring i lagen (1996:95) om vissa internationella sanktioner,
 18. lag om ändring i lagen (2002:329) om samarbete med Internationella brottmålsdomstolen,

19. lag om ändring i lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall,

20. lag om ändring i lagen (2003:1156) om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder,

21. lag om ändring i lagen (2010:299) om straff för offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terroristbrott och annan särskilt allvarlig brottslighet,

22. lag om ändring i luftfartslagen (2010:500),

23. lag om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696),

24. lag om ändring i lagen (2011:1165) om överlämnande från Sverige enligt en nordisk arresteringsorder,

25. lag om ändring i lagen (2012:179) om straff för olovlig befatning med klusterammunition,

b) godkänner

1. Resolution RC/Res.5,

2. Resolution RC/Res.6,

3. Resolution ICC-ASP/14/Res.2,

4. Resolution ICC-ASP/16/Res.4.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:204 punkterna 1, 2 och 4–30.

Stockholm den 14 oktober 2021

På justitieutskottets vägnar

Fredrik Lundh Sammeli

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Fredrik Lundh Sammeli (S), Andreas Carlson (KD), Johan Forssell (M), Petter Löberg (S), Louise Meijer (M), Adam Marttinen (SD), Maria Strömkvist (S), Johan Hedin (C), Linda Westerlund Snecker (V), Ellen Juntti (M), Katja Nyberg (SD), Gustaf Lantz (S), Johan Pehrson (L), Rasmus Ling (MP), Ingemar Kihlström (KD), Anna Wallentheim (S) och Tobias Andersson (SD).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2020/21:204 Aggressionsbrottet i svensk rätt och svensk straffrättslig domsrätt. I propositionen föreslår regeringen lagändringar för att Sverige ska kunna tillträda de s.k. Kampalaändringarna avseende aggressionsbrott och vissa andra ändringar i Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen (Romstadgan). Det föreslås även att aggressionsbrott kriminaliseras i svensk rätt. Regeringen föreslår också att lagstiftningen om svensk straffrättslig domsrätt förtydligas, moderniseras och anpassas till folkrätten genom att det införs ett nytt 2 kap. i brottsbalken.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2. De resolutioner som ligger till grund för de aktuella ändringarna i Romstadgan återfinns i bilagorna 13–16 i propositionen.

En motion har väckts med anledning av propositionen. Förslaget i motionen finns i bilaga 1. Reservantens lagförslag finns i bilaga 3.

Utskottets överväganden

Aggressionsbrottet i svensk rätt och svensk straffrättslig domsrätt

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag om att aggressionsbrott kriminaliseras i svensk rätt och att lagstiftningen om svensk straffrättslig domsrätt förtydligas och moderniseras.

Riksdagen godkänner de s.k. Kampalaändringarna avseende aggressionsbrott och vissa andra ändringar i Romstadgan.

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att det längsta straffet för aggressionsbrott ska vara 18 år i stället för livstids fängelse.

Jämför reservationen (V).

Propositionen

Aggressionsbrottet i svensk rätt

Om aggressionsbrottet

Internationella brottmålsdomstolen är en permanent institution för lagföring av enskilda för de allvarligaste internationella brotten enligt folkrätten. Domstolen tillkom genom Romstadgan vid en diplomatkonferens i Rom (SÖ 2002:59). Stadgan öppnades för undertecknande den 17 juli 1998. Sverige tillträdde stadgan den 28 juni 2001. Efter att 60 stater anslutit sig till stadgan trädde den i kraft den 1 juli 2002.

Internationella brottmålsdomstolens jurisdiktion omfattar brotten folkmord, brott mot mänskligheten, krigsförbrytelser och aggressionsbrott. När Romstadgan antogs hade staterna emellertid inte kunnat enas om någon definition av aggressionsbrottet och Internationella brottmålsdomstolen gavs därför vid stadgans tillkomst inte behörighet att utöva jurisdiktion över brottet. Domstolen skulle dock utöva jurisdiktion över aggressionsbrottet så snart en bestämmelse som definierar brottet och fastställer villkoren för utövandet av jurisdiktionen hade antagits. Vid en översynskonferens i Kampala i juni 2010 uppnåddes enighet om detta och de nödvändiga ändringarna av Romstadgan – Kampalaändringarna – antogs. Stadgans bestämmelser om aggressionsbrottet ändrades och villkoren för Internationella brottmålsdomstolens utövande av jurisdiktion över detta brott fastställdes.

I Kampalaändringarna anges att aggressionsbrottet avser när en person, som i kraft av sin ställning kan utöva kontroll eller styra över en stats politiska eller militära handlande, planerar, förbereder, inleder eller utför en aggressionshandling som, till sin karaktär, svårhetsgrad och omfattning, utgör

en uppenbar överträdelse av FN-stadgan. Med aggressionshandling avses en stats användning av väpnat våld mot en annan stats suveränitet, territoriella integritet eller politiska oberoende, eller på något annat sätt som är oförenligt med Förenta nationernas stadga.

Ratificering av ändringar i Romstadgan

I propositionen lämnar regeringen förslag till de lagändringar som krävs för att Sverige ska kunna tillträda Kampalaändringarna avseende aggressionsbrott och vissa andra ändringar i Romstadgan.

Enligt regeringen talar starka skäl för att Sverige ska ratificera Kampalaändringarna avseende aggressionsbrottet, främst med hänsyn till Sveriges långvariga ambition att stärka den internationella straffrätten genom att bekämpa straffrihet och verka för lagföring av dem som begår allvarliga internationella brott. Vad gäller särskilt bestämmelserna om aggressionsbrottet finns en förhoppning hos många stater att bestämmelserna kan få en viss brottsförebyggande verkan och därigenom vara viktiga för att främja internationell fred och säkerhet.

Enligt 10 kap. 3 § regeringsformen krävs i vissa fall riksdagens godkännande innan regeringen ingår en för riket bindande internationell överenskommelse, bl.a. om det rör sig om en överenskommelse av större vikt. De aktuella resolutionerna är av betydelse för Sveriges utrikes- och säkerhetspolitik. Regeringen gör i propositionen bedömningen att riksdagens godkännande ska inhämtas enligt 10 kap. 3 § regeringsformen.

Aggressionsbrott kriminaliseras i svensk rätt

Den kriminella gärningen

Regeringen föreslår att en ny straffbestämmelse om aggressionsbrott ska införas i den lag som reglerar straff för folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser. Lagen ska benämnas lagen om straff för vissa internationella brott.

Med aggressionshandling ska avses en stats användning av väpnat våld mot en annan stats suveränitet, territoriella integritet eller politiska oberoende, eller på något annat sätt som är oförenligt med Förenta nationernas stadga.

För att kunna grunda ansvar för aggressionsbrott ska det krävas att aggressionshandlingen till sin karaktär, svårhetsgrad och omfattning utgör en uppenbar överträdelse av Förenta nationernas stadga.

För aggressionsbrott ska dömas den som kan utöva kontroll eller styra över en stats politiska eller militära handlande och som planerar, förbereder, inleder eller utför en aggressionshandling.

Påföljd

Straffet för aggressionsbrott föreslås vara fängelse på viss tid, lägst fyra och högst arton år, eller på livstid. Regeringen konstaterar att det är samma straffskala som för folkmord, brott mot mänskligheten och grov krigsförbrytelse. Aggressionsbrott är ett av de allvarligaste brotten med

potentiellt oerhörda konsekvenser. Följderna av ett fullbordat aggressionsbrott kan bli oerhört omfattande, både på kort och lång sikt. Aggressionsbrottet kan få följdverkningar inte bara nationellt och bilateralt utan även ur ett vidsträckt internationellt perspektiv. I straffskalan för aggressionsbrottet bör därför ingå längsta tänkbara fängelsestraff enligt svensk rätt – livstids fängelse. Det längsta tidsbestämda straffet ska bestämmas till rådande straffmaximum för ett sådant straff, dvs. arton år. När det gäller straffminimum för aggressionsbrott saknas anledning att avvika från vad som enligt gällande rätt gäller för folkmord, brott mot mänskligheten och grov krigsförbrytelse. Straffminimum bör därför bestämmas till fängelse i fyra år.

Svensk straffrättslig domsrätt

Regeringen föreslår att 2 kap. brottsbalken, som anger i vilken omfattning svenska domstolar är behöriga att döma för brott begångna inom, respektive utom, landets gränser ska reformeras. Regeringen konstaterar att ett flertal ändringar i 2 kap. brottsbalken och nya regler om domsrätt i specialstraffrättslig lagstiftning har gjort de svenska straffrättsliga domsrätsreglerna svåröverskådliga. En översyn av dessa regler syftar till att åstadkomma en samlad, överskådlig och lättillämpad reglering som säkerställer att Sverige uppfyller sina internationella förpliktelser på området.

Innehållet i 2 kap. brottsbalken bör vara allmängiltigt och gälla för samtliga brott, såvida inte något annat framgår av specialstraffrättsliga författningar. Ambitionen är att skapa ett mer sammanhållet regelverk. I den utsträckning det är möjligt bör domsrätsreglerna samlas i brottsbalken. De domsrätsbestämmelser som finns i olika specialstraffrättsliga författningar bör endast behållas i den mån brottsbalkens generella bestämmelser inte kan tillämpas på området. Dubbelregleringar bör om möjligt undvikas.

Det föreslås också att huvudansvaret för prövningen av frågor om åtalsförordnande flyttas från regeringen till riksåklagaren samt att de omständigheter som särskilt ska beaktas vid en sådan prövning anges i lag.

Ikraftträdande

Regeringen föreslår att lagändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2022.

Motionen

I kommittémotion 2020/21:4085 av Linda Westerlund Snecker m.fl. (V) vill motionärerna att riksdagen ska anta regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2014:406) om straff för folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser med den ändringen att det längsta straffet för aggressionsbrott ska vara fängelse i 18 år och att straffskalan därmed inte ska innehålla livstidsstraff som påföljd.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar de bedömningar som görs i propositionen om att Sverige ska tillträda Kampalaändringarna avseende aggressionsbrott och vissa andra ändringar i Romstadgan, att aggressionsbrott ska kriminaliseras i svensk rätt och att lagstiftningen om svensk straffrättslig domsrätt ska förtydligas och moderniseras.

Som anförs i propositionen är aggressionsbrottet ett av de allvarligaste brotten med potentiellt oerhörda konsekvenser. Utskottet delar därför regeringens bedömning att livstids fängelse bör ingå i straffskalan.

Sammanfattningsvis tillstyrker utskottet således propositionen och avstyrker motion 2020/21:4085 (V).

Reservation

Borttagande av livstidsstraff, punkt 1 (V)

av Linda Westerlund Snecker (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2014:406) om straff för folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser med den ändringen att 11 a § ska ha den lydelse som reservanten föreslår i bilaga 3.

Därmed bifaller riksdagen motion
2020/21:4085 av Linda Westerlund Snecker m.fl. (V) och
bifaller delvis proposition 2020/21:204 punkt 3.

Ställningstagande

Jag ställer mig i stora delar bakom regeringens förslag. Jag anser emellertid att livstidsstraff är omodernt, inhumant och ineffektivt som påföljd. Den som dömts till livstids fängelse kan inte förutse den faktiska verkställighetstiden eftersom tidpunkten för tidsbestämning av straffet påverkas av det då förhärskande politiska klimatet. Ett fängelsestraff på obestämd tid påverkar den dömdes möjlighet till rehabilitering och återanpassning negativt och jag anser därför att livstidsstraffet bör avskaffas. Jag vill därmed att riksdagen ska anta regeringens förslag med den ändringen att det högsta straffet för aggressionsbrottet ska vara 18 års fängelse, i enlighet med vad som anges i bilaga 3.

BILAGA I

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2020/21:204 Aggressionsbrottet i svensk rätt och svensk straffrättslig domsrätt:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i brottsbalken.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2014:408) om ändring i lagen (1998:1703) om ändring i brottsbalken.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2014:406) om straff för folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser.
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i rättegångsbalken.
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i miljöbalken.
6. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1957:668) om utlämning för brott.
7. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1966:314) om kontinentalsockeln.
8. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1976:19) om internationellt samarbete rörande lagföring för brott.
9. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1978:801) om internationellt samarbete rörande kriminalvård i frihet.
10. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg.
11. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1982:316) med förbud mot könsstympning av kvinnor.
12. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1982:963) om rymdverksamhet.
13. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i jaktlagen (1987:259).
14. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon.
15. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i fiskelagen (1993:787).
16. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:569) om Sveriges samarbete med de internationella tribunalerna för brott mot internationell humanitär rätt.
17. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1995:732) om skydd för gravfriden vid vraket efter passagerarfartyget Estonia.

18. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1996:95) om vissa internationella sanktioner.
19. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2002:329) om samarbete med Internationella brottmålsdomstolen.
20. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall.
21. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2003:1156) om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder.
22. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2010:299) om straff för offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terroristbrott och annan särskilt allvarlig brottslighet.
23. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i luftfartslagen (2010:500).
24. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696).
25. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2011:1165) om överlämnande från Sverige enligt en nordisk arresteringsorder.
26. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2012:179) om straff för olovlig befatning med klusterammunition.
27. Riksdagen godkänner Resolution RC/Res.5 (avsnitt 4.2).
28. Riksdagen godkänner Resolution RC/Res.6 (avsnitt 4.2).
29. Riksdagen godkänner Resolution ICC-ASP/14/Res.2 (avsnitt 4.2).
30. Riksdagen godkänner Resolution ICC-ASP/16/Res.4 (avsnitt 4.2).

Följdmotionen

2020/21:4085 av Linda Westerlund Snecker m.fl. (V):

Riksdagen beslutar att det högsta straffet för aggressionsbrottet ska vara 18 års fängelse.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i brottsbalken

Härigenom föreskrivs i fråga om brottsbalken¹

dels att 2 kap. ska upphöra att gälla,

dels att 22 kap. 6 a och 6 b §§ och 35 kap. 2 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas ett nytt kapitel, 2 kap., av följande lydelse.

2 kap. Om svensk domstols behörighet

Brott som har begåtts i Sverige

Behörighetens omfattning

1 § Svensk domstol är behörig att döma över brott som har begåtts i Sverige.

Ett brott anses ha begåtts i Sverige om gärningsmannen handlade här. I fråga om straffbar underlåtenhet anses brottet ha begåtts i Sverige om gärningsmannen borde ha handlat här eller befann sig här när han eller hon borde ha handlat. Om det för straffansvar krävs att gärningen medfört en viss effekt anses brottet ha begåtts i Sverige även i de fall effekten inträdde i Sverige eller, vid försök, enligt brottsplanen sannolikt skulle ha inträtt här.

Ett brott som utgör medverkan till någon annans brott anses ha begåtts i Sverige om den medverkande handlade här. I fråga om straffbar underlåtenhet anses brottet ha begåtts i Sverige om den medverkande borde ha handlat här eller befann sig här när han eller hon borde ha handlat. Om gärningsmannens brott anses ha begåtts i Sverige, anses den medverkandes brott också ha begåtts här.

Om det är ovissat var ett brott har begåtts, ska brottet anses ha begåtts i Sverige om det finns skälig anledning att anta att så är fallet.

¹Senaste lydelse av

2 kap. 1 § 1972:812

2 kap. 2 § 2020:173

2 kap. 3 § 2018:1310

2 kap. 3 a § 1976:20

2 kap. 4 § 1962:700

2 kap. 5 § 2017:497

2 kap. 5 a § 2003:1157

2 kap. 6 § 1972:812

2 kap. 7 § 1962:700

2 kap. 7 a § 1985:518

2 kap. 7 b § 2004:1000

2 kap. 7 c § 2009:1281

2 kap. 8 § 2003:1157.

Krav på åtalsförordnande

2 § Åtal för brott som avses i 1 § får i följande fall väckas endast om åtalsförordnande har meddelats, nämligen om brottet

1. har begåtts av en utlänning på ett utländskt fartyg eller luftfartyg och riktat sig mot en sådan utlänning eller mot utländskt intresse,

2. har begåtts av en utlänning i utövningen av tjänst eller uppdrag som innefattar allmän ställning hos en annan stat eller en mellanfolklig organisation, om inte gärningsmannen genom vilseledande uppgifter, förklädning eller på annat sätt har försökt dölja i vilken egenskap han eller hon har handlat,

3. har begåtts av en utlänning som saknar hemvist i Sverige men som befinner sig här i landet inom ramen för internationellt militärt samarbete eller internationell krishantering och som omfattas av avtal som är i kraft i förhållande till Sverige,

4. har begåtts av en svensk medborgare eller utlänning med hemvist i Sverige som tjänstgör i en annan stats militära styrka och som befinner sig här i landet inom ramen för internationellt militärt samarbete eller internationell krishantering och som omfattas av avtal som är i kraft i förhållande till Sverige,

5. är aggressionsbrott enligt 11 a § lagen (2014:406) om straff för vissa internationella brott eller försök, förberedelse eller stämpling till eller underlåtenhet att avslöja eller förhindra sådant brott, eller

6. har riktats mot Internationella brottmålsdomstolens rättskipning.

Beslut om åtalsförordnande enligt första stycket 1–5 fattas av regeringen. För beslut om åtalsförordnande enligt första stycket 6 tillämpas 8 §.

Brott som har begåtts utanför Sverige*Allmänna grunder för behörighet*

3 § Svensk domstol är i följande fall behörig att döma över brott som har begåtts utanför Sverige:

Anknytningsfaktum

1. Svenskt fartyg m.m.

Behörighetens omfattning

Brott som har begåtts

a) ombord på ett svenskt fartyg,

b) ombord på ett svenskt luftfartyg,

c) i tjänsten av befälhavaren eller någon annan som tillhörde besättningen på ett svenskt fartyg eller luftfartyg, eller

d) på en inrättning som med stöd av lag har tillkommit i Sveriges ekonomiska zon eller på Sveriges kontinentalsockel.

2. Svensk gärningsman m.m.

Brott som har begåtts

a) av någon som vid gärningstillfället var svensk medborgare eller hade hemvist i Sverige,

b) av någon som när åtal väcks för brottet är svensk medborgare eller har hemvist i Sverige,

- c) av någon som finns i Sverige och det på brottet enligt svensk rätt kan följa fängelse i mer än sex månader, eller
- d) i utövningen av ett svenskt företags näringsverksamhet och det är fråga om givande av muta, grovt givande av muta eller handel med inflytande enligt 10 kap. 5 d § 2.
3. Svenskt enskilt intresse
Brott som har riktat sig mot
- a) en svensk medborgare eller någon som har hemvist i Sverige, eller
- b) en svensk juridisk person.
4. Svenskt allmänt intresse
Brott som har
- a) riktat sig mot rikets säkerhet, allmän verksamhet eller annat av rättsordningen särskilt skyddat svenskt intresse, eller
- b) begåtts i utövningen av tjänst eller uppdrag som innefattar svensk allmän ställning.
5. Härledd jurisdiktion
Brott som har begåtts av någon som befinner sig i Sverige, om
- a) en annan stat har begärt att lagföringen för brottet ska överföras till Sverige,
- b) en begäran från en annan stat om utlämning eller överlämnande för brottet har lämnats utan bifall, eller
- c) brottet omfattas av en internationell överenskommelse eller annan förpliktelse som är bindande för Sverige och enligt vilken det finns skyldighet att utan undantag pröva frågan om åtal om den misstänkte inte utlämnas eller överlämnas.
6. Vissa internationella brott
Brott som
- a) avses i lagen (2014:406) om straff för vissa internationella brott, dock inte aggressionsbrott enligt 11 a § eller försök, förberedelse eller stämpling till eller underlåtenhet att avslöja eller förhindra sådant brott,
- b) avses i 13 kap. 5 a § (kapning och sjö- eller luftfartssabotage) eller försök till sådana brott,
- c) avses i 13 kap. 5 b § (flygplatsabotage) eller försök till sådant brott,
- d) avses i 15 kap. 4 b § (osann eller ovarsam utsaga inför en internationell domstol),

- e) avses i 16 kap. 5 § (uppvigling) och som bestått i en omedelbar och offentlig uppmaning till att begå folkmord,
- f) avses i 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott eller försök, förberedelse eller stämpling till sådant brott, samt 5 § samma lag,
- g) riktats mot Internationella brottmålsdomstolens rättskipning, eller
- h) omfattas av tortyrbegreppet enligt artikel 1 i Förenta nationernas konvention den 10 december 1984 mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, eller försök till sådant brott.

Särskilda bestämmelser om behörighet

4 § Särskilda bestämmelser om svensk domstols behörighet att döma över vissa brott som har begåtts utanför Sverige finns i

1. 29 kap. 13 § miljöbalken,
2. 14 § lagen (1966:314) om kontinentalsockeln,
3. 10 kap. 10 § lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg,
4. 5 § lagen (1982:963) om rymdverksamhet,
5. 51 a § jaktlagen (1987:259),
6. 17 § lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon,
7. 49 § fiskelagen (1993:787),
8. 5 § lagen (1995:732) om skydd för gravfriden vid vraket efter passagerarfartyget Estonia,
9. 6 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall,
10. 9 § lagen (2010:299) om straff för offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terroristbrott och annan särskilt allvarlig brottslighet,
11. 13 kap. 11 § luftfartslagen (2010:500),
12. 17 kap. 2 § radio- och tv-lagen (2010:696),
13. 2 § lagen (2012:179) om straff för olovlig befattningsmed klusterammunition, och
14. 17 § lagen (2014:406) om straff för vissa internationella brott.

Krav på dubbel straffbarhet

5 § I de fall som avses i 3 § 2, 3 och 5 är svensk domstol behörig endast om gärningen är straffbar även enligt lagen på gärningsorten (dubbel straffbarhet). Om brottet har begåtts på flera staters område är kravet på dubbel straffbarhet uppfyllt om gärningen är straffbar enligt lagen på någon av gärningsorterna. Det får inte dömas till påföljd som är strängare än det svåraste straff som är föreskrivet för brottet enligt lagen på gärningsorten.

Första stycket gäller inte

1. om brottet har begåtts av någon som tillhör Försvarsmakten på ett område där en avdelning av Försvarsmakten befann sig,

2. om brottet har begåtts vid tjänstgöringen av någon som är anställd av en svensk myndighet för att delta i en internationell militär insats eller i internationell civil krishantering,

3. brott för vilket det lindrigaste straff som är föreskrivet enligt svensk lag är fängelse i fyra år eller mer, och

4. brott som avses i

a) 4 kap. 1 a och 4 c §§ och 16 kap. 10 a § första stycket 1 och sjätte stycket eller försök till sådana brott,

b) 4 kap. 4 § andra stycket varigenom någon förmåtts att ingå ett sådant äktenskap eller en sådan äktenskapsliknande förbindelse som avses i 4 c § eller försök till sådant brott,

c) 6 kap. 1–6, 8, 9 och 12 §§ eller försök till brott enligt 6 kap. 1, 2, 4–6, 8, 9 och 12 §§, om brottet begåtts mot en person som inte fyllt arton år,

d) 14 kap. 6 § eller försök till sådant brott,

e) 22 kap. 6 a och 6 b §§,

f) 2 § lagen (1982:316) med förbud mot könsstympning av kvinnor, eller

g) 8 § lagen (1996:95) om vissa internationella sanktioner.

Krav på visst straff

6 § Om brottet har begåtts på ett område som inte tillhör någon stat, är svensk domstol behörig endast om fängelse kan följa på brottet enligt svensk lag. Detta gäller inte i de fall som avses i 3 § 1.

Krav på åtalsförordnande

7 § Åtal för brott som avses i 3 och 4 §§ får väckas endast om åtalsförordnande har meddelats i enlighet med 8 §.

Ett sådant åtalsförordnande krävs dock inte om brottet

1. har begåtts ombord på ett svenskt fartyg eller luftfartyg eller i tjänsten av befälhavaren eller någon som tillhörde besättningen på ett sådant fartyg,

2. har begåtts i utövningen av tjänst eller uppdrag som innefattar svensk allmän ställning,

3. har begåtts av någon som tillhör Försvarsmakten på ett område där en avdelning av Försvarsmakten befann sig,

4. har begåtts vid tjänstgöringen av någon som är anställd av en svensk myndighet för att delta i en internationell militär insats eller i internationell civil krishantering,

5. har begåtts i Danmark, Finland, Island eller Norge eller på fartyg eller luftfartyg i reguljär trafik mellan orter belägna i Sverige eller någon av dessa stater,

6. har begåtts mot svenskt intresse av en svensk, dansk, finsk, isländsk eller norsk medborgare eller av en utlänning med hemvist i Sverige, eller

7. är osann utsaga eller ovarsam utsaga inför en internationell domstol.

Andra stycket gäller dock inte i fråga om brott som riktats mot Internationella brottmålsdomstolens rättskipning.

8 § Riksåklagaren beslutar om åtalsförordnande om inte annat är särskilt föreskrivet.

Vid denna prövning ska det särskilt beaktas

1. om ett åtal här i landet är förenligt med Sveriges folkrättsliga förpliktelser,
2. i vilken utsträckning brottsligheten eller den misstänkte har anknytning till Sverige,
3. om åtgärder för lagföring har inletts eller kommer att inledas i en annan stat eller vid en internationell domstol, och
4. vilka faktiska möjligheter det finns att utreda brottet och lagföra den misstänkte här.

När det gäller brott som har begåtts utomlands av någon som vid gärningstillfället var svensk medborgare eller hade hemvist i Sverige eller, när åtal väcks för brottet, är svensk medborgare eller har hemvist i Sverige, får riksåklagaren överlämna prövningen till en annan allmän åklagare.

Om det finns anledning att anta att prövningen har särskild betydelse för Sveriges utrikes- eller säkerhetspolitik och riksåklagaren bedömer att det inte finns hinder mot att väcka åtal, ska riksåklagaren med eget yttrande överlämna ärendet till regeringen för beslut.

Betydelsen av en tidigare utländsk dom

Utländsk dom som hinder för svensk domstols behörighet

9 § Har frågan om ansvar för brott prövats genom en dom som har meddelats av någon annan domstol än svensk domstol och som fått laga kraft, får den tilltalade inte lagföras i Sverige för en gärning som omfattats av prövningen.

Om inte annat följer av en internationell överenskommelse som är bindande för Sverige, får dock lagföring ske om

1. den tilltalade har frikänts från ansvar på den grunden att gärningen inte utgjorde brott enligt den lag som domstolen tillämpade,
2. verkställighet av den utdömda påföljden inte pågår av någon annan anledning än att påföljden redan har verkställts i sin helhet eller bortfallit enligt den lag som är tillämplig för verkställigheten,
3. lagföringen gäller brott som avses i 1 § eller 3 § 4, såvida inte den tidigare lagföringen har skett på begäran av svensk myndighet eller sedan personen har utlämnats eller överlämnats från Sverige för lagföring,
4. den tidigare lagföringen eller domen uppenbart står i strid med svenska allmänna rättsprinciper, eller
5. sådana förhållanden föreligger som enligt 58 kap. 3 § rättegångsbalken kan föranleda resning till men för den tilltalade.

Krav på åtalsförordnande

10 § Åtal för brott som avses i 9 § får väckas endast om åtalsförordnande har meddelats i enlighet med 8 §.

Beaktande av utländsk påföljd

11 § Om någon döms i Sverige för en gärning som avses i 9 § ska det vid bestämmande av påföljd tas skälig hänsyn till verkställighet av tidigare utdömd påföljd som den tilltalade undergått till följd av den tidigare lagföringen. Frihetsberövande till följd av den tidigare lagföringen ska om möjligt i sin helhet räknas av från böter eller fängelse.

I de fall som avses i första stycket får det dömas till lindrigare straff än vad som är föreskrivet för brottet eller påföljden helt efterges.

Övriga bestämmelser

Folkrättsliga begränsningar

12 § De begränsningar av svensk domstols behörighet och tillämpligheten av svensk lag som följer av allmän folkrätt eller av en internationell överenskommelse som är bindande för Sverige ska iakttas.

Utlämning och överlämnande

13 § I fråga om utlämning och överlämnande finns särskilda föreskrifter.

Villkor som ställs upp vid utlämning eller överlämnande från en annan stat till Sverige ska iakttas.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

22 kap.

6 a §²

Den som

1. utvecklar, producerar eller på annat sätt förvärvar, lagrar eller bibehåller kemiska vapen eller överför, direkt eller indirekt, kemiska vapen till någon,

2. använder kemiska vapen,

3. deltar i militära förberedelser för användning av kemiska vapen, eller

4. använder ämnen för kravallbekämpning som en metod för krigföring döms för olovlig befatning med kemiska vapen till fängelse i högst fyra år, om gärningen inte är att bedöma som krigsförbrytelse enligt lagen (2014:406) om straff för *folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser*.

4. använder ämnen för kravallbekämpning som en metod för krigföring döms för olovlig befatning med kemiska vapen till fängelse i högst fyra år, om gärningen inte är att bedöma som krigsförbrytelse enligt lagen (2014:406) om straff för *vissa internationella brott*.

Som kemiska vapen enligt första stycket 1–3 ska anses sådant som definieras som kemiska vapen i Förenta nationernas konvention om förbud mot utveckling, produktion, innehav och användning av kemiska vapen samt om deras förstöring.

Är brottet grovt, döms till fängelse i högst arton år eller på livstid. Vid *bedömande* av om brottet är grovt ska särskilt beaktas om gärningen varit ägnad att i väsentlig grad bidra till utveckling, produktion eller spridning av kemiska vapen eller till att sådana vapen används mot människor.

Är brottet grovt, döms till fängelse i högst arton år eller på livstid. Vid *bedömningen* av om brottet är grovt ska *det* särskilt beaktas om gärningen varit ägnad att i väsentlig grad bidra till utveckling, produktion eller spridning av kemiska vapen eller

² Senaste lydelse 2014:407.

till att sådana vapen används mot människor.

6 b §³

Den som använder, utvecklar, tillverkar, förvärvar, innehar eller överlåter antipersonella minor (truppminor), döms för *olovlig befattning med minor* till fängelse i högst fyra år, om gärningen inte är att bedöma som krigsförbrytelse enligt lagen (2014:406) om straff för *folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser*.

Den som använder, utvecklar, tillverkar, förvärvar, innehar eller överlåter antipersonella minor (truppminor), döms för *olovlig befattning med minor* till fängelse i högst fyra år, om gärningen inte är att bedöma som krigsförbrytelse enligt lagen (2014:406) om straff för *vissa internationella brott*.

Första stycket gäller endast minor som avses i konventionen den 18 september 1997 om förbud mot användning, lagring, produktion och överföring av antipersonella minor (truppminor) samt om deras förstöring.

Sådan befattning med minor som är tillåten enligt den konvention som avses i andra stycket utgör inte brott.

Är brottet grovt döms till fängelse i högst arton år eller på livstid. Vid *bedömande* av om brottet är grovt ska särskilt beaktas om gärningen väsentligt bidragit till att minor kommit att användas på ett sätt som inneburit fara för många människors liv eller hälsa.

Är brottet grovt döms till fängelse i högst arton år eller på livstid. Vid *bedömningen* av om brottet är grovt ska *det* särskilt beaktas om gärningen väsentligt bidragit till att minor kommit att användas på ett sätt som inneburit fara för många människors liv eller hälsa.

35 kap.

2 §⁴

Bestämmelserna i detta kapitel om bortfallande av påföljd gäller inte för

1. mord eller dråp enligt 3 kap. 1 eller 2 §,
2. våldtäkt eller grov våldtäkt enligt 6 kap. 1 § första eller tredje stycket, om brottet begåtts mot en person som inte fyllt arton år,
3. våldtäkt mot barn eller grov våldtäkt mot barn enligt 6 kap. 4 §,
4. brott enligt 2 § första eller tredje stycket lagen (1982:316) med förbud mot könsstympning av kvinnor, om brottet begåtts mot en person som inte fyllt arton år,

5. folkmord, brott mot mänskligheten *eller* grov krigsförbrytelse enligt 1, 2 eller 11 § lagen (2014:406) om straff för *folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser*,

5. folkmord, brott mot mänskligheten, grov krigsförbrytelse *eller aggressionsbrott* enligt 1, 2, 11 *eller 11 a* § lagen (2014:406) om straff för *vissa internationella brott*,

³ Senaste lydelse 2014:407.

⁴ Senaste lydelse 2020:173.

6. terroristbrott enligt 3 § 1 eller 2 jämförd med 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott, eller

7. försök till brott som avses i 1, 5 eller 6.

Har någon begått brott som avses i första stycket innan han eller hon fyllt tjuogoett år, gäller dock bestämmelserna om bortfallande av påföljd i detta kapitel.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2014:408) om ändring i lagen (1998:1703) om ändring i brottsbalken

Härigenom föreskrivs att 22 kap. 6 c § brottsbalken i stället för lydelsen enligt lagen (2014:408) om ändring i lagen (1998:1703) om ändring i brottsbalken ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2014:408

Föreslagen lydelse

22 kap.

6 c §

Den som i strid med Förenta nationernas fördrag om fullständigt förbud mot kärnsprängningar deltar i eller på annat sätt medverkar till utförandet av en kärnvapenprovsprängning eller någon annan kärnsprängning döms för olovlig kärnsprängning till fängelse i högst fyra år, om gärningen inte är att bedöma som krigsförbrytelse enligt lagen (2014:406) om straff för *folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser*.

Är brottet grovt, döms till fängelse i högst arton år eller på livstid. Vid *bedömning* av om brottet är grovt ska särskilt beaktas om gärningen haft stor betydelse för kärnsprängningen eller om gärningen inneburit fara för människor eller för egendom av särskild *betydhet*.

Den som i strid med Förenta nationernas fördrag om fullständigt förbud mot kärnsprängningar deltar i eller på annat sätt medverkar till utförandet av en kärnvapenprovsprängning eller någon annan kärnsprängning döms för olovlig kärnsprängning till fängelse i högst fyra år, om gärningen inte är att bedöma som krigsförbrytelse enligt lagen (2014:406) om straff för *vissa internationella brott*.

Är brottet grovt, döms till fängelse i högst arton år eller på livstid. Vid *bedömningen* av om brottet är grovt ska *det* särskilt beaktas om gärningen haft stor betydelse för kärnsprängningen eller om gärningen inneburit fara för människor eller för egendom av särskild *betydelse*.

3 Förslag till lag om ändring i rättegångsbalken

Härigenom föreskrivs att 19 kap. 1 § rättegångsbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

19 kap.

1 §¹

Laga domstol i brottmål är rätten i den ort, där brottet *förövades*. Brotts anses *förövat* å den ort, där den brottsliga handlingen företogs, och, om brottet fullbordades eller, vid försök, det tillämnade brottet skulle hava fullbordats å annan ort, även å den orten. Förövades brottet å orter under skilda domstolar, äge de lika behörighet. Har det skett å svenskt fartyg eller luftfartyg under resa inom eller utom riket, vare även rätten i den ort, dit den misstänkte med fartyget eller luftfartyget först ankommer eller där han gripits eller *eljest* uppehåller sig, behörig.

Är, då åtal väckes, ovisst, var brottet *förövades*, må åtal *upptagas* av rätten i någon av de orter, där det kan *antagas* hava skett, eller i den ort, där den misstänkte gripits eller *eljest* uppehåller sig.

Åtal för brott må *ock upptagas* av den rätt, där den misstänkte *skall* svara i tvistemål i allmänhet, eller rätten i den ort, där den misstänkte mera varaktigt uppehåller sig, om rätten med hänsyn till utredningen samt kostnader och andra omständigheter finner det lämpligt

Laga domstol i brottmål är rätten i den ort där brottet *begåtts*. Ett brott anses *ha begåtts* på den ort där gärningsmannen *handlade*. I fråga om straffbar underlåtenhet anses brottet *ha begåtts* där gärningsmannen *borde ha handlat* eller där han eller hon *befann sig* när han eller hon *borde ha handlat*. Vid *tillämpning* av straffbestämmelser enligt vilka gärningen ska *ha medfört en viss effekt* anses brottet *ha begåtts* på den ort där *effekten inträdde* eller, vid försök, enligt brottsplanen sannolikt skulle *ha inträtt*. Begicks brottet *på* orter under skilda domstolar, *har* de lika behörighet. Har det skett *på* svenskt fartyg eller luftfartyg under resa inom eller utom *landet*, är även rätten i den ort, dit den misstänkte med fartyget eller luftfartyget först ankommer eller där han *eller hon* gripits eller *annars* uppehåller sig, behörig.

Är *det*, när åtal väcks, ovisst var brottet *begåtts*, får åtal *tas upp* av rätten i någon av de orter, där det kan *antas ha* skett, eller i den ort, där den misstänkte gripits eller *annars* uppehåller sig.

Åtal för brott får *också tas upp* av den rätt, där den misstänkte *ska* svara i tvistemål i allmänhet, eller rätten i den ort, där den misstänkte mera varaktigt uppehåller sig, om rätten med hänsyn till utredningen samt kostnader och andra omständigheter finner det lämpligt.

¹ Senaste lydelse 1957:299.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.

4 Förslag till lag om ändring i miljöbalken

Härigenom föreskrivs att 29 kap. 13 § miljöbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

29 kap.

13 §¹

Den som begått brott enligt 8 § första stycket 12 döms vid svensk domstol, även om 2 kap. 2 eller 3 § brottsbalken inte är tillämplig. Har brottet förövats i Sveriges ekonomiska zon, får åtal väckas vid den tingsrätt vars domkrets är närmast den plats där brottet förövades.

Svensk domstol är behörig att döma över brott enligt 8 § första stycket 12 även om det inte finns domsrätt enligt 2 kap. 3 § brottsbalken. Har brottet begåtts i Sveriges ekonomiska zon, får åtal väckas vid den tingsrätt vars domkrets är närmast den plats där brottet begicks.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.

¹ Senaste lydelse 2010:742.

5 Förslag till lag om ändring i lagen (2014:406) om straff för folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2014:406) om straff för folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser

dels att rubriken till lagen samt 16 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas två nya paragrafer, 11 a och 17 §§, och närmast före 11 a och 17 §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Lag om straff för folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser

Lag om straff för vissa internationella brott

Aggressionsbrott

11 a §

För aggressionsbrott döms den som kan utöva kontroll eller styra över en stats politiska eller militära handlande och som planerar, förbereder, inleder eller utför en aggressionshandling som till sin karaktär, svårhetsgrad och omfattning, utgör en uppenbar överträdelse av Förenta nationernas stadga.

Med aggressionshandling avses en stats användning av väpnat våld mot en annan stats suveränitet, territoriella integritet eller politiska oberoende, eller på något annat sätt som är oförenligt med Förenta nationernas stadga.

Straffet är fängelse på viss tid, lägst fyra och högst arton år, eller på livstid.

16 §¹

För försök, förberedelse eller stämpling till och underlåtenhet att avslöja eller förhindra folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelse döms det till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

För försök, förberedelse eller stämpling till och underlåtenhet att avslöja eller förhindra folkmord, brott mot mänskligheten, aggressionsbrott och

¹ Senaste lydelse 2016:515.

krigsförbrytelse döms det till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

I fråga om aggressionsbrott kan endast den som kan utöva kontroll eller styra över en stats politiska eller militära handlande dömas till ansvar enligt första stycket. Detsamma ska gälla för ansvar enligt 23 kap. 4 § brottsbalken.

Domsrätt över aggressionsbrott

17 §

Svensk domstol är behörig att döma över aggressionsbrott som har begåtts utanför Sverige eller försök, förberedelse eller stämpling till eller underlåtenhet att avslöja eller förhindra sådant brott i de fall som avses i 2 kap. 3 § 1, 2 a och b och 4 brottsbalken. Svensk domstol är också behörig att döma över aggressionsbrott om den aggressionshandling som ligger till grund för brottet har begåtts av en stat gentemot vilken de ändringar i Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen som har skett genom resolution RC/Res.6 har trätt i kraft vid tiden för brottet.

Åtal för brott enligt första stycket får väckas endast efter förordnande av regeringen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.

6 Förslag till lag om ändring i lagen (1957:668) om utlämning för brott

Härigenom föreskrivs att 10 § lagen (1957:668) om utlämning för brott ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 §¹

Har i fråga om den som begärs utlämnad här i riket meddelats dom beträffande det uppgivna brottet eller med stöd av 20 kap. 7 § rättegångsbalken eller motsvarande bestämmelse i annan författning meddelats beslut att inte åtala för brottet, får utlämning för det brottet inte beviljas.

Utlämning får inte heller beviljas, om straff för brottet skulle vara förfallet enligt svensk lag.

Har fråga om ansvar för brottet prövats genom *lagakraftägande dom, meddelad* i en annan stat än den som gjort framställning om utlämning, och *är brottet förövat* i den först nämnda staten eller har denna stat tillträtt den europeiska utlämningskonventionen den 13 december 1957 eller en överenskommelse som avses i 2 kap. 5 a § *fjärde* stycket brottsbalken eller har den staten slutit särskilt avtal med Sverige om utlämning för brott, får den som begärs utlämnad inte utlämnas för det brottet,

Har fråga om ansvar för brottet prövats genom *en dom som har fått laga kraft och som meddelats* i en annan stat än den som gjort framställning om utlämning, och brottet *har begåtts* i den först nämnda staten eller har denna stat tillträtt den europeiska utlämningskonventionen den 13 december 1957 eller en överenskommelse som avses i 2 kap. 9 § *andra* stycket brottsbalken eller har den staten slutit särskilt avtal med Sverige om utlämning för brott, får den som begärs utlämnad inte utlämnas för det brottet,

1. om han eller hon har frikänts från ansvar,
2. om han eller hon har förklarats skyldig till brottet utan att påföljd har ådömts,
3. om ådömd påföljd har verkställts i sin helhet eller verkställigheten pågår, eller
4. om ådömd påföljd har bortfallit enligt lagen i den stat där domen meddelats.

Tredje stycket gäller inte i fråga om brott, som har förövats i den stat som gjort framställning om utlämning eller mot denna stat eller menighet eller allmän inrättning i den staten, *eller brott, som avses i 2 kap. 3 § 6 eller 7 brottsbalken, såvida inte lagföringen har skett på begäran*

Tredje stycket gäller inte i fråga om brott, som har förövats i den stat som gjort framställning om utlämning eller mot denna stat eller menighet eller allmän inrättning i den staten, såvida inte lagföringen har skett på begäran av den stat som gjort framställning om utlämning

¹ Senaste lydelse 2003:1158

av den stat som gjort framställning eller efter det att den som begärs om utlämning eller efter det att den utlämnad har utlämnats från denna som begärs utlämnad har utlämnats stat för lagföring.
från denna stat för lagföring.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.

7 Förslag till lag om ändring i lagen (1966:314) om kontinentalsockeln

Härigenom föreskrivs att 14 § lagen (1966:314) om kontinentalsockeln ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

14 §¹

Den som utom riket har begått brott som avses i 11 § döms, om han eller hon finns här, efter denna lag och brottsbalken samt vid svensk domstol även om 2 kap. 2 eller 3 § nämnda balk inte är tillämplig.

Har regeringen föreskrivit att sekretess enligt 30 kap. 23 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska gälla i verksamhet som består i tillsyn över efterlevnaden av denna lag, tillämpas första stycket också i fråga om den som röjer uppgifter vilka han eller hon till följd härav är skyldig att hemlighålla.

Åtal för brott som avses i 11 § första och tredje styckena får väckas endast efter förordnande av regeringen eller den myndighet regeringen bemyndigar.

Svensk domstol är behörig att döma över brott som avses i 11 § även om det inte finns domsrätt enligt 2 kap. 3 § brottsbalken.

Röjer någon uppgift som han eller hon är skyldig att hemlighålla enligt föreskrift som gäller tillsyn enligt denna lag och som har meddelats med stöd av 30 kap. 23 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) tillämpas första stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.

¹ Senaste lydelse 2009:408. Ändringen innebär bl.a. att tredje stycket tas bort.

8 Förslag till lag om ändring i lagen (1976:19) om internationellt samarbete rörande lagföring för brott

Härigenom föreskrivs att 7 och 13 §§ lagen (1976:19) om internationellt samarbete rörande lagföring för brott ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §

Framställningen får *ej* bifallas
1. om hinder mot lagföring här i landet *föreligger* enligt 2 kap. 5 a § brottsbalken,
2. om åtalspreskription har inträtt i den andra staten enligt dess lag innan framställningen *avläts*,
3. om åtalspreskription har inträtt enligt svensk lag innan framställningen mottogs,
4. om lagföringen skulle strida mot Sveriges internationella åtaganden, eller
5. om lagföringen skulle strida mot grunderna för rättsordningen här i landet.

Framställningen får *inte* bifallas
1. om *det finns* hinder mot lagföring här i landet enligt 2 kap. 9 § brottsbalken,
2. om åtalspreskription har inträtt i den andra staten enligt dess lag innan framställningen *lämnades*,
3. om åtalspreskription har inträtt enligt svensk lag innan framställningen mottogs,
4. om lagföringen skulle strida mot Sveriges internationella åtaganden, eller
5. om lagföringen skulle strida mot grunderna för rättsordningen här i landet.

13 §

Har framställning från annan stat om överförande av lagföring bifallits, får åtal väckas här i landet, även om sådant förordnande som avses i 2 kap. 5 § eller 5 a § *tredje stycket* brottsbalken *ej* har meddelats.

För gärning som avses med framställningen *dömes* såsom för brott som enligt svensk lag motsvarar gärningen efter vad som sägs i 6 § andra stycket. Kan lagföringen ske här i landet endast med stöd av denna lag, får *ej* *å dömas* påföljd som är att anse som strängare än det svåraste straff som är stadgat för brottet enligt lagen i den andra staten.

Har framställning från *en* annan stat om överförande av lagföring bifallits, får åtal väckas här i landet, även om sådant förordnande som avses i 2 kap. 7 eller 10 § brottsbalken *inte* har meddelats.

För gärning som avses med framställningen *döms* såsom för brott som enligt svensk lag motsvarar gärningen efter vad som sägs i 6 § andra stycket. Kan lagföringen ske här i landet endast med stöd av denna lag, får *det inte dömas till* påföljd som är att anse som strängare än det svåraste straff som är stadgat för brottet enligt lagen i den andra staten.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.

9 Förslag till lag om ändring i lagen (1978:801) om internationellt samarbete rörande kriminalvård i frihet

Härigenom föreskrivs att 4 § lagen (1978:801) om internationellt samarbete rörande kriminalvård i frihet ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §

Verkställighet i Sverige av utländsk brottmålsdom får ske endast efter framställning av den främmande staten.

Framställningen får *ej* bifallas

1. om domen *ej* har *vunnit* laga kraft eller om påföljden *ej* får verkställas i den främmande staten,

2. om gärning som påföljden avser *ej* motsvarar brott enligt svensk lag eller gärningsmannen, om gärningen begåtts här i landet, på annan grund än som avses i 5 § 3 *ej* skulle ha kunnat *å dömas* påföljd för brottet,

3. om den dömda *ej* har eller tar hemvist i Sverige,

4. om verkställighet i Sverige skulle vara oförenlig med grunderna för rättsordningen här i landet eller annat väsentligt svenskt intresse,

5. om dom i mål om ansvar för gärning som påföljden avser har meddelats här i landet eller här utfärdat strafföreläggande eller föreläggande av ordningsbot för samma gärning har godkänts,

6. om fråga om ansvar för gärning som påföljden avser har prövats genom *lagakraftägande* dom i annan stat än den som har gjort framställningen och hinder mot lagföring för gärningen här i landet *till följd härav skulle ha förelegat* enligt 2 kap. 5 a § brottsbalken,

7. om gärning som påföljden avser utgör eller har samband med politiskt brott eller utgör militärt brott,

8. om gärning som påföljden avser utgör fiskaliskt brott, såvida *ej* annat föranleds av överenskommelse mellan Sverige och den främmande staten,

9. om en tillämpning av 35 kap. 8–10 §§ brottsbalken skulle innebära att påföljden bortfallit,

Framställningen får *inte* bifallas

1. om domen *inte* har *fått* laga kraft eller om påföljden *inte* får verkställas i den främmande staten,

2. om gärning som påföljden avser *inte* motsvarar brott enligt svensk lag eller gärningsmannen, om gärningen begåtts här i landet, på annan grund än som avses i 5 § 3 *inte* skulle ha kunnat *dömas till* påföljd för brottet,

3. om den dömda *inte* har eller tar hemvist i Sverige,

6. om fråga om ansvar för gärning som påföljden avser har prövats *i en annan stat än den som har gjort framställningen* genom *en dom som fått laga kraft* och *det därför skulle ha funnits* hinder enligt 2 kap. 9 § brottsbalken mot lagföring för gärningen här i landet,

8. om gärning som påföljden avser utgör fiskaliskt brott, såvida *inte* annat föranleds av överenskommelse mellan Sverige och den främmande staten,

10. om verkställighet i Sverige i annat hänseende än som förut har nämnts skulle strida mot den överenskommelse mellan Sverige och främmande stat som ligger till grund för framställningen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.

10 Förslag till lag om ändring i lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg

Härigenom föreskrivs att 10 kap. 10 och 11 §§ lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

10 §²

Om ett brott enligt 1, 2, 3 eller 4 § har begåtts på ett utländskt fartyg i Sveriges ekonomiska zon döms vid svensk domstol även om 2 kap. 2 eller 3 § brottsbalken inte är tillämplig.

Om ett brott enligt 1 eller 2 § har begåtts på ett utländskt fartyg inom en annan stats inre vatten, territorialhav eller ekonomiska zon döms vid svensk domstol även om 2 kap. 2 eller 3 § brottsbalken inte är tillämplig om

1. överträdelsen har medfört eller sannolikt kommer att medföra förorening inom svenskt inre vatten, territorialhav eller svensk ekonomisk zon, och

2. fartyget frivilligt har anlöpt svensk hamn.

Om ett brott enligt 1 eller 2 § har begåtts på ett utländskt fartyg på det fria havet döms vid svensk domstol även om 2 kap. 2 eller 3 § brottsbalken inte är tillämplig om fartyget frivilligt har anlöpt svensk hamn.

Det som anges i första–tredje styckena gäller också om gärningen kan föranleda ansvar enligt brottsbalken eller miljöbalken.

11 §³

Åtal för ett brott som avses i 10 § får väckas endast

1. om brottet avser ett förbjudet utsläpp och detta har medfört betydande skador på den svenska kusten eller därmed sammanhängande intressen eller på

Svensk domstol är behörig att döma över brott enligt 1, 2, 3 eller 4 § som har begåtts på ett utländskt fartyg i Sveriges ekonomiska zon även om det inte finns domsrätt enligt 2 kap. 3 § brottsbalken.

Om ett brott enligt 1 eller 2 § har begåtts på ett utländskt fartyg inom en annan stats inre vatten, territorialhav eller ekonomiska zon är svensk domstol behörig att döma även om 2 kap. 3 § brottsbalken inte är tillämplig om

Om ett brott enligt 1 eller 2 § har begåtts på ett utländskt fartyg på det fria havet är svensk domstol behörig att döma även om 2 kap. 3 § brottsbalken inte är tillämplig om fartyget frivilligt har anlöpt svensk hamn.

1. om brottet avser ett förbjudet utsläpp och detta har medfört betydande skador på den svenska kusten eller därmed sammanhängande intressen eller på

¹ Lagen omtryckt 1983:463

Senaste lydelse av lagens rubrik 1996:527.

² Senaste lydelse 2006:1318.

³ Senaste lydelse 2001:1294.

tillgångar i Sveriges sjöterritorium eller ekonomiska zon, *eller* tillgångar i Sveriges sjöterritorium eller ekonomiska zon,

2. om den stat där fartyget är registrerat inte inom sex månader från det att staten underrättats om brottet har inlett rättsliga förfaranden som syftar till att ådöma straff för gärningen, eller

3. om den stat där fartyget är registrerat vid upprepade tillfällen har underlåtit att iakttä sina skyldigheter att vidta åtgärder med anledning av överträdelser begångna på dess fartyg.

Att åtal för brott som avses i första stycket i vissa fall *får väckas endast efter förordnande av regeringen eller den myndighet som regeringen bemyndigat* följer av 2 kap. 5 § brottsbalken.

Att åtal för brott som avses i första stycket i vissa fall *inte får väckas utan att åtalsförordnande har meddelats* följer av 2 kap. 7 § brottsbalken.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.

11 Förslag till lag om ändring i lagen (1982:316) med förbud mot könsstympning av kvinnor

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1982:316) med förbud mot könsstympning av kvinnor¹ ska upphöra att gälla vid utgången av 2021.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1998:407 3 § 1999:267.

12 Förslag till lag om ändring i lagen (1982:963) om rymdverksamhet

Härigenom föreskrivs att 5 § lagen (1982:963) om rymdverksamhet ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bedriver rymdverksamhet utan att ha erforderligt tillstånd döms till böter eller fängelse i högst ett år. Detsamma gäller den som uppsåtligen eller av oaktsamhet åsidosätter villkor som har uppställts som förutsättning för tillstånd.

Den som utom riket har begått brott som avses i första stycket döms, om han finns här, efter denna lag och brottsbalken samt vid svensk domstol, även om 2 kap. 2 eller 3 § nämnda balk inte är tillämplig och *utan hinder av* 2 kap. 5 a § första och andra styckena nämnda balk.

Den som utom riket har begått brott som avses i första stycket döms, om han finns här, efter denna lag och brottsbalken samt vid svensk domstol, även om 2 kap. 3 § nämnda balk inte är tillämplig och *trots* 2 kap. 9 § första och andra styckena nämnda balk.

Åtal för brott som avses i första stycket får väckas endast efter regeringens medgivande.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.

13 Förslag till lag om ändring i jaktlagen (1987:259)

Härigenom föreskrivs att 51 a § jaktlagen (1987:259) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Den som har begått brott enligt denna lag inom Sveriges ekonomiska zon döms vid svensk domstol, även om 2 kap. 2 eller 3 § brottsbalken inte är tillämplig.

51 a §¹

Svensk domstol är behörig att döma över brott enligt denna lag som har begåtts inom Sveriges ekonomiska zon även om det inte finns domsrätt enligt 2 kap. 3 § brottsbalken.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.

¹ Senaste lydelse 1994:1820.

14 Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon

Härigenom föreskrivs att 17 § lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

17 §

Den som har begått brott som avses i 16 § döms vid svensk domstol, även om 2 kap. 2 eller 3 § brottsbalken inte är tillämplig.

Har ett brott mot denna lag eller mot föreskrift som har meddelats med stöd av lagen *förövats* i den ekonomiska zonen, får åtal för brottet väckas vid den tingsrätt vars domkrets är närmast den plats där brottet *förövades*.

Svensk domstol är behörig att döma över brott som avses i 16 § även om det inte finns domsrätt enligt 2 kap. 3 § brottsbalken.

Har ett brott mot denna lag eller mot föreskrift som har meddelats med stöd av lagen *begåtts* i den ekonomiska zonen, får åtal för brottet väckas vid den tingsrätt vars domkrets är närmast den plats där brottet *begicks*.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.

15 Förslag till lag om ändring i fiskelagen (1993:787)

Härigenom föreskrivs att 49 § fiskelagen (1993:787) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

49 §

Den som har begått brott enligt denna lag döms vid svensk domstol, även om 2 kap. 2 eller 3 § brottsbalken inte är tillämplig.

Svensk domstol är behörig att döma över brott enligt denna lag även om det inte finns domsrätt enligt 2 kap. 3 § brottsbalken.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.

16 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:569) om Sveriges samarbete med de internationella tribunalerna för brott mot internationell humanitär rätt

Härigenom föreskrivs att 13 § lagen (1994:569) om Sveriges samarbete med de internationella tribunalerna för brott mot internationell humanitär rätt¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 §²

På begäran av tribunalen *skall* en i Sverige pågående lagföring överföras till tribunalen. Om en sådan begäran görs får åtal inte väckas för brottet. Förs lagföringen över efter det att åtal har väckts, utgör detta rättegångshinder i brottmålet.

Har frågan om ansvar för en viss gärning prövats vid tribunalen, får åtal för samma gärning inte väckas i Sverige.

På begäran av tribunalen *ska* en i Sverige pågående lagföring överföras till tribunalen. Om en sådan begäran görs får åtal inte väckas för brottet. Förs lagföringen över efter det att åtal har väckts, utgör detta rättegångshinder i brottmålet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1995:1306.

² Ändringen innebär bl.a. att andra stycket tas bort.

17 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:732)
om skydd för gravfriden vid vraket efter
passagerarfartyget Estonia

Härigenom föreskrivs att 5 § lagen (1995:732) om skydd för gravfriden vid vraket efter passagerarfartyget Estonia ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

<p>För brott mot denna lag döms vid svensk domstol, även om 2 kap. 2 eller 3 § brottsbalken inte är tillämplig.</p>	<p>5 § Svensk domstol är behörig att döma över brott mot denna lag även om det inte finns domsrätt enligt 2 kap. 3 § brottsbalken.</p>
---	--

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.

18 Förslag till lag om ändring i lagen (1996:95) om vissa internationella sanktioner

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1996:95) om vissa internationella sanktioner

dels att 9 och 10 §§ ska upphöra att gälla,
dels att rubriken närmast före 10 § ska utgå.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.

19 Förslag till lag om ändring i lagen (2002:329) om samarbete med Internationella brottmålsdomstolen

Häri genom föreskrivs att 1, 3 och 16 §§ lagen (2002:329) om samarbete med Internationella brottmålsdomstolen ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Om den genom Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen inrättade domstolen begär att det i Sverige ska vidtas en åtgärd som grundar sig på stadgan, tillämpas bestämmelserna i denna lag.

Bestämmelserna i 3–20 §§ tillämpas om utredningen eller lagföringen gäller folkmord, brott mot mänskligheten eller krigs- förbrytelse.

Bestämmelserna i 3–20 §§ tillämpas om utredningen eller lagföringen gäller folkmord, brott mot mänskligheten, krigs- förbrytelse eller aggressionsbrott.

Bestämmelserna i 21–22 a §§ tillämpas om utredningen eller lagföringen gäller brott som riktats mot Internationella brottmålsdomstolens rättskipning.

I 23–32 §§ finns bestämmelser om verkställighet av Internationella brottmålsdomstolens avgöranden och om transport av frihetsberövade genom Sverige.

3 §

En person som vid Internationella brottmålsdomstolen är misstänkt, tilltalad eller dömd för folkmord, brott mot mänskligheten eller krigsförbrytelse och som uppehåller sig i Sverige får överlämnas till domstolen efter beslut av regeringen.

En person som vid Internationella brottmålsdomstolen är misstänkt, tilltalad eller dömd för folkmord, brott mot mänskligheten, krigsförbrytelse eller aggressionsbrott och som uppehåller sig i Sverige får överlämnas till domstolen efter beslut av regeringen.

Ett beslut om häktning eller en dom som Internationella brottmålsdomstolen har meddelat *skall* godtas som grund för ett beslut om överlämnande till domstolen.

Ett beslut om häktning eller en dom som Internationella brottmålsdomstolen har meddelat *ska* godtas som grund för ett beslut om överlämnande till domstolen.

Ett överlämnande får skjutas upp i avvaktan på att Internationella brottmålsdomstolen har beslutat om den *skall* ta upp saken till prövning. Vidare får ett överlämnande förenas med villkor

Ett överlämnande får skjutas upp i avvaktan på att Internationella brottmålsdomstolen har beslutat om den *ska* ta upp saken till prövning. Vidare får ett överlämnande förenas med villkor

¹ Senaste lydelse 2009:1282.

eller, efter överenskommelse med domstolen, skjutas upp om förundersökning har inletts eller åtal väckts i Sverige för annan gärning än den ansökan avser.

eller, efter överenskommelse med domstolen, skjutas upp om förundersökning har inletts eller åtal väckts i Sverige för *någon* annan gärning än den ansökan avser.

16 §

Åtal och lagförelse i Sverige för en gärning får inte ske

1. om frågan om ansvar för gärningen har prövats vid *Internationella brottmålsdomstolen*,

2. om *domstolen* har beslutat att frågan om ansvar för gärningen *skall* prövas där trots att svensk förundersökning eller lagförelse pågår, eller

3. om *domstolen* har ansökt om att personen i fråga *skall* överlämnas till *domstolen* på grund av gärningen och denna ansökan inte har avslagits.

Åtal och lagförelse i Sverige för en gärning får inte ske

1. om *Internationella brottmålsdomstolen* har beslutat att frågan om ansvar för gärningen *ska* prövas där trots att svensk förundersökning eller lagförelse pågår, eller

2. om *domstolen* har ansökt om att personen i fråga *ska* överlämnas till *domstolen* på grund av gärningen och denna ansökan inte har avslagits.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.

20 Förslag till lag om ändring i lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall

Härigenom föreskrivs att 6 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §²

Även om det inte finns domsrätt enligt 2 kap. 2 eller 3 § brottsbalken döms det för brott enligt denna lag vid svensk domstol om brottet har begåtts

Även om det inte finns domsrätt enligt 2 kap. 3 § brottsbalken är svensk domstol behörig att döma över brott enligt denna lag om brottet har begåtts

1. av en svensk medborgare, av en utlänning med hemvist i Sverige eller av en utlänning som befinner sig här i landet,

2. till förmån för en juridisk person som är etablerad i Sverige, eller

3. mot en av Europeiska unionens institutioner eller mot en av dess byråer eller ett av dess organ, om byrån eller organet har säte i Sverige.

Första stycket gäller även om brottet i enlighet med 5 § ska bestraffas enligt brottsbalken eller lagen (2003:148) om straff för terroristbrott.

Bestämmelser om krav på tillstånd att väcka åtal i vissa fall finns i 2 kap. 5 § brottsbalken.

Bestämmelser om krav på tillstånd att väcka åtal i vissa fall finns i 2 kap. 7 § brottsbalken.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2009:73.

² Senaste lydelse 2018:1311.

21 Förslag till lag om ändring i lagen (2003:1156) om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 3 § lagen (2003:1156) om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

3 §¹

Överlämnande får inte beviljas

1. om en begäran, trots att den utfärdande myndigheten har *beretts* tillfälle att inkomma med komplettering, till form eller innehåll är så bristfällig att den inte utan väsentlig olägenhet kan läggas till grund för en prövning av frågan om överlämnande,

2. om den utfärdande myndigheten inte lämnar sådana garantier som enligt 3 kap. 2 § krävs för att överlämnande ska få beviljas,

3. om den eftersökte enligt 5 kap. 4 § ska överlämnas till en annan medlemsstat,

4. om den eftersökte ska utlämnas för brott eller om han eller hon ska överlämnas enligt lagen (2002:329) om samarbete med Internationella brottmålsdomstolen,

5. om det enligt 2 kap. 8 § andra stycket brottsbalken skulle strida mot ett villkor som har uppställts vid utlämning eller överlämnande till Sverige, eller

6. om det avser verkställighet av en frihetsberövande påföljd som har dömts ut efter en förhandling där den eftersökte inte var personligen närvarande och om den utfärdande myndigheten inte har bekräftat att något av villkoren i artikel 4a.1 i rambeslutet är uppfyllt.

1. om en begäran, trots att den utfärdande myndigheten har *getts* tillfälle att inkomma med komplettering, till form eller innehåll är så bristfällig att den inte utan väsentlig olägenhet kan läggas till grund för en prövning av frågan om överlämnande,

5. om det enligt 2 kap. 13 § andra stycket brottsbalken skulle strida mot ett villkor som har uppställts vid utlämning eller överlämnande till Sverige, eller

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.

¹ Senaste lydelse 2013:843.

22 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:299) om straff för offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terroristbrott och annan särskilt allvarlig brottslighet

Härigenom föreskrivs att 9 § lagen (2010:299) om straff för offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terroristbrott och annan särskilt allvarlig brottslighet ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 §¹

Även om det inte finns domsrätt enligt 2 kap. 2 eller 3 § brottsbalken döms det för brott enligt denna lag vid svensk domstol om brottet har begåtts

Även om det inte finns domsrätt enligt 2 kap. 3 § brottsbalken är svensk domstol behörig att döma över brott enligt denna lag om brottet har begåtts

1. av en svensk medborgare, av en utlänning med hemvist i Sverige eller av en utlänning som befinner sig här i landet,

2. till förmån för en juridisk person som är etablerad i Sverige, eller

3. mot en av Europeiska unionens institutioner eller mot en av dess byråer eller ett av dess organ, om byrån eller organet har säte i Sverige.

Första stycket gäller även om brottet i enlighet med 8 § ska bestraffas enligt brottsbalken eller lagen (2003:148) om straff för terroristbrott.

Bestämmelser om krav på tillstånd att väcka åtal i vissa fall finns i 2 kap. 5 § brottsbalken.

Bestämmelser om krav på tillstånd att väcka åtal i vissa fall finns i 2 kap. 7 § brottsbalken.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.

¹ Senaste lydelse 2018:1313.

23 Förslag till lag om ändring i luftfartslagen (2010:500)

Härigenom föreskrivs att 13 kap. 11 § luftfartslagen (2010:500) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 kap.

11 §

Den som begått brott som avses i 1–3 §§, 4 § första stycket 6, 8–11 och andra stycket, 5 §, 6 § första stycket 2 och andra stycket samt 7, 9 och 13 §§ döms, om han eller hon befinner sig här i riket, vid svensk domstol även om det inte finns domsrätt enligt 2 kap. 2 eller 3 § brottsbalken om brottet begåtts

Även om det inte finns domsrätt enligt 2 kap. 3 § brottsbalken är svensk domstol behörig att döma över brott som avses i 1–3 §§, 4 § första stycket 6, 8–11 och andra stycket, 5 §, 6 § första stycket 2 och andra stycket samt 7, 9 och 13 §§, om den som har begått brottet befinner sig här i landet och brottet begåtts

1. vid utövande av luftfartsverksamhet med ett utländskt luftfartyg som används inom ramen för ett svenskt driftillstånd, eller

2. ombord på sådant luftfartyg.

Åtal får väckas utan förordnande enligt 2 kap. 5 § *andra stycket* brottsbalken.

Åtal får väckas utan förordnande enligt 2 kap. 7 § brottsbalken.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.

24 Förslag till lag om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696)

Härigenom föreskrivs att 17 kap. 2 § radio- och tv-lagen (2010:696) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

17 kap.

2 §¹

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet sänder från en radioanläggning på öppna havet eller i lufterummet över det eller som upprättar eller innehar en sådan anläggning, döms till böter eller fängelse i högst sex månader om

1. sändningen är avsedd att tas emot eller kan tas emot i något land som är anslutet till den europeiska överenskommelsen till förhindrande av rundradiosändningar från stationer utanför nationella territorier, eller

2. sändningen orsakar att radioanvändning i något av dessa länder blir skadligt påverkad.

Den som utomlands begått ett sådant brott döms, om han eller hon finns här, efter denna lag och vid svensk domstol, även om 2 kap. 2 eller 3 § brottsbalken inte är tillämplig och oavsett vad som föreskrivs i 2 kap. 5 a § första och andra styckena brottsbalken.

Svensk domstol är behörig att döma över brott som avses i första stycket även om det inte finns domsrätt enligt 2 kap. 3 § brottsbalken.

Åtal får väckas bara efter beslut av regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer mot

1. svenska medborgare för brott som rör sändningar som inte är avsedda att tas emot eller kan tas emot i Sverige och inte heller orsakar att radioanvändningar blir skadligt påverkade här, eller

2. utlänningar även i andra fall än de som anges i 2 kap. 5 § brottsbalken.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.

¹ Ändringen innebär bl.a. att tredje stycket tas bort.

25 Förslag till lag om ändring i lagen (2011:1165) om överlämnande från Sverige enligt en nordisk arresteringsorder

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 4 § lagen (2011:1165) om överlämnande från Sverige enligt en nordisk arresteringsorder ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

4 §

Överlämnande får inte beviljas om

1. det skulle strida mot den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna eller de tilläggsprotokoll till konventionen som gäller som lag här i landet,

2. det skulle strida mot bestämmelser om immunitet och privilegier,

3. det enligt 2 kap. 8 § andra stycket brottsbalken skulle strida mot ett villkor som har ställts upp vid utlämning eller överlämnande till Sverige, eller

3. det enligt 2 kap. 13 § andra stycket brottsbalken skulle strida mot ett villkor som har ställts upp vid utlämning eller överlämnande till Sverige, eller

4. den eftersökte enligt 4 kap. 6 eller 7 § ska överlämnas eller utlämnas till en annan stat eller till en tribunal eller internationell domstol.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.

26 Förslag till lag om ändring i lagen (2012:179) om straff för olovlig befattning med klusterammunition

Härigenom föreskrivs att 1 och 2 §§ lagen (2012:179) om straff för olovlig befattning med klusterammunition ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Den som använder, utvecklar, tillverkar, förvärvar, innehar, lagrar, överlåter, till Sverige för in eller från Sverige för ut klusterammunition, döms för olovlig befattning med klusterammunition till fängelse i högst fyra år, om gärningen inte är att bedöma som krigsförbrytelse enligt lagen (2014:406) om straff för *folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser*.

Den som använder, utvecklar, tillverkar, förvärvar, innehar, lagrar, överlåter, till Sverige för in eller från Sverige för ut klusterammunition, döms för olovlig befattning med klusterammunition till fängelse i högst fyra år, om gärningen inte är att bedöma som krigsförbrytelse enligt lagen (2014:406) om straff för *vissa internationella brott*.

Med klusterammunition avses i denna lag sådan klusterammunition samt sådana explosiva substridsdelar från spridningskapslar fästa vid luftfartyg som avses i konventionen den 30 maj 2008 om klusterammunition.

Sådan befattning med klusterammunition samt explosiva substridsdelar som är tillåten enligt den konvention som avses i andra stycket utgör inte brott.

Är brottet grovt döms till fängelse i högst arton år eller på livstid. Vid *bedömande* av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om gärningen väsentligt bidragit till att klusterammunition kommit att användas på ett sätt som inneburit fara för många människors liv eller hälsa.

Är brottet grovt döms till fängelse i högst arton år eller på livstid. Vid *bedömningen* av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om gärningen väsentligt bidragit till att klusterammunition kommit att användas på ett sätt som inneburit fara för många människors liv eller hälsa.

2 §

Även om det inte finns domsrätt enligt 2 kap. 2 eller 3 § brottsbalken, döms för brott enligt denna lag vid svensk domstol om brottet har begåtts av en svensk medborgare eller av en utlänning med hemvist i Sverige.

Även om det inte finns domsrätt enligt 2 kap. 3 § brottsbalken är svensk domstol behörig att döma över brott enligt denna lag om brottet har begåtts av en svensk medborgare eller av en utlänning med hemvist i Sverige.

¹ Senaste lydelse 2014:413.

Bestämmelser om krav på tillstånd att väcka åtal i vissa fall finns i 2 kap. 5 § brottsbalken.

Bestämmelser om krav på tillstånd att väcka åtal i vissa fall finns i 2 kap. 7 § brottsbalken.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.

BILAGA 3

Reservantens lagförslag

Ändring i regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2014:406) om straff för folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser.

Regeringens förslag

Reservantens förslag

11 a §

För aggressionsbrott döms den som kan utöva kontroll eller styra över en stats politiska eller militära handlande och som planerar, förbereder, inleder eller utför en aggressionshandling som till sin karaktär, svårhetsgrad och omfattning, utgör en uppenbar överträdelse av Förenta nationernas stadga.

Med aggressionshandling avses en stats användning av väpnat våld mot en annan stats suveränitet, territoriella integritet eller politiska oberoende, eller på något annat sätt som är oförenligt med Förenta nationernas stadga.

Straffet är fängelse *på viss tid*, Straffet är fängelse *i* lägst fyra och lägst fyra och högst arton år, *eller på* högst arton år.
livstid.